

אָשְׁרֵי אָדָם בּוֹטֵחַ בְּךָ.

1. ספר שמואל א פרק טז
(א) וַיֹּאמֶר ה' אֶל שְׁמוּאֵל עַד מַתִּי אֶתָּה מִתְאַבֵּל אֶל שְׂאוּל וְאֲנִי מֵאַסְתִּיו מִמֶּלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל מֵלֵא קִרְנָךְ שְׁמֹן וְלֶךְ אֶשְׁלַחְךָ אֶל יְשִׁי בֵּית הַלְחָמִי כִּי רָאִיתִי בְּבָנָיו לִי מֶלֶךְ:
(ב) וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֶיךָ וְשָׁמַע שְׂאוּל וַתִּרְגְּזֵי וַיֹּאמֶר ה' עֲגַלְתָּ בְּקֶרֶת תִּשָּׁח בְּגִדְךָ וְאַמְרַת לְזַבְחָה לַיהוָה בְּאֵתִי:
2. עֵין אִיָּה שֶׁבַת אַ עֲמוּד 166
... וגם בעת אשר כל המסבות הטבעיות כבר חדלי כח הן להצילו מרעתו, עז ד' ישגבהו. אבל כמה צריך האדם להיות נוהר שהמדה היקרה הזאת (הבטחון) שהיא אור העולם לא תהפך לרועץ, שלא תהי' חסבה לעצלות ולשפלות ידים, שהוא ההיפוך מההשלמה האמיתית של האדם. ע"כ כל מה שהאדם יותר דבק בקונו ויותר נאזר במדת הבטחון בשם ד', ראוי לו ביותר להראות זהירותו וזריזותו בכל הנוגע לפעולות אדם, למען ידעו כל העם כי העטרה הגדולה של מדת הבטחון, ככל המדות הקדושות הנמשכות מדעת ד' ויראתו הטהורה, רק את הטוב יביאו להולכי בדרך ד' באמת ואין עמן מכשול. ע"כ רבי ינאי בדיק ועבר, ובתכלית זהירותו לא מנע כל טורח התלוי ביד האדם להיות ניצל מכל תקלה ומכשול.
והוא אלי וחי גואלי.
עם כל ההכללה האדירה של אין קץ ותכלית, של ההויה בכללותה, אין ההשגחה הפרטית נגרעת במאומה, והוא אדון עולם - אלי, משגיחי הפרטי, כאילו לא היו לו בעולמו כ"א אני... מזה ידע כל יחיד את רז אמונת אומן אשר להבטחון השלם והגמור, המוכרח לחזור בכל חדרי נשמתו, כי תמיד חלק ד' עמנו, וצור חבלי בעת צרת.
3. עֵין אִיָּה בְּרִכּוֹת ב עֲמוּד 302
הבטחון הוא מוגדר כשנשלים את חוק ההשתדלות במה שהוא בידינו, ומה שאין יכולת שלנו מגיע לזה שם הוא מקום הבטחון. כי במקום שהיכולת מתגלה, חלילה להשתמש בבטחון, שאין זה בטחון כ"א הוללות ומסה כלפי מעלה.
4. אורות התשובה / פרק טז - שרשי התשובה ופנימיותה. / 1א
אחד מהיסודות של התשובה, במחשבתו של האדם, הוא הכרת האחריות של האדם על מעשיו, שבא מתוך אמונת הבחירה החפשית של האדם. וזהו גם כן תוכן הוידוי המחובר עם מצות התשובה שמודה האדם שאין שום ענין אחד, שיש להאשימו על החטא ותוצאותיו, כי-אם אותו בעצמו.
5. עולת ראייה א עמוד רכ
ואני בחסדך בטחתי...
יסוד הבטחון, המעלה את האדם לתכונת קדושה עליונה, רוממות נפש וגדולת קדש, הוא לא אותו הציור, שהאדם יצייר בעצמו שהוא בטוח, שמה שהוא דורש ומבקש, וחושב שהוא דרוש לו, ימלא ד', כי אפשר שמה שהוא חושב, שהוא הטוב, הוא ההפך מהאמת.
6. שמונה קבצים קובץ ה, רנו
החיים תופסים הם את ערכם רק עם הדעה של קדושת מסירות הנפש. כשיש על מה למסור את הנפש, אז החיים הם דבר שיש להם ערך של חופש, של קודש ושל הוד, וכל לח החיים הוא מתגלה בזיוו על ידי קדושת מסירות נפש. ומסירות הנפש היא ראויה להיות על תוכן כל כך עשיר ומלא, עד שכל העושר של החיים, עם כל תנובתו האידיאלית הרוחנית העליונה יהיה נשאב אל תוכו ובטל אליו כניצוץ בלהבת, וזאת יוצאת אל הפועל על ידי מסירות הנפש שבקדושה, של קבלת מלכות שמים שבאמונה וכל קדושתה...
7. אדר היקר ועקבי הצאן / עקבי הצאן / עמוד קיט
הפחד הנפרז הוא נוטל את זיו החיים של האדם ושל כל החי המרגיש. אין דבר רע ואכזרי בעולם דומה לו. הוא מגדיל את כל הרעות יותר באין ערוך ממה שהם... הפחד היותר מזיק הוא הפחד המחשבי, שמטיל הדמיון הכוזב על... הכלל כלו. הפחד "מחמת המציק אשר כונן להשחית" השפיל את הנפש הכללית של עם זה האזור בגבורה, עד שנעשה מלא מגור ופחד מכל מחשבה ורעיון, וממילא מכל חפץ פועל ומעשה גדול וכולל.
8. אורות / המלחמה א
כְּשֵׁיִשׁ מִלְחָמָה גְּדוֹלָה בְּעוֹלָם מִתְעוֹרָר כַּח מְשִׁיחַ. עַת הַזְּמִיר הַגִּיעַ, זְמִיר עֲרִיצִים, הַרְשָׁעִים נִכְחָדִים מִן הָעוֹלָם וְהָעוֹלָם מִתְבַּסֵּס, וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצָנוּ.
9. רמב"ם יד החזקה - הלכות מלכים פרק ז
(טו) מי האיש הירא ורך הלבב- כמשמעו שאין בלבו כח לעמוד בקשרי המלחמה ומאחר שיכנס בקשרי המלחמה ישען על מקוה ישראל ומושיעו בעת צרה וידע שעל יחוד השם הוא עושה מלחמה...
וישים נפשו בכפו ולא יירא ולא יפחד ולא יחשוב לא באשתו ולא בבניו אלא ימחה זכרונם מלבו ויפנה מכל דבר למלחמה וכל המתחיל לחשוב ולהרהר במלחמה ומבהיל עצמו עובר בלא תעשה שנאמר אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם ולא עוד אלא שכל דמי ישראל תלויין בצוארו...
10. אורות / המלחמה ב
אָנוּ מִסְתַּקְלִים בְּדוֹרוֹת הָרִאשׁוֹנִים, הַמְּסַפְּרִים בְּתוֹרָה, בְּנִבְיָאִים וּבְכַתוּבִים, אוֹתָם הַדּוֹרוֹת שֶׁהָיוּ עֲסוּקִים בְּמִלְחָמָה, – וְהֵם הֵם הַגְּדוֹלִים שְׂאֵנוּ מִתְנַחֲסִים אֲלֵיהֶם בְּיַדֵּי דוֹת וְגַדְלַת-קֶדֶשׁ... עֲזִיזִים הָיוּ בְּרוּחָם וְנִדְעוּ בְּעַמְקֵי הַחֶשֶׁד לְבַחַר בְּטוֹב וְלִסְוֹר מִן הָרַע, "גַּם כִּי אֵלֶיךָ בָּגִיא צִלְמוֹת לֹא אֵיךָ רָע".
כְּשֵׁאֲנוּ מִתְבּוֹנְנִים אֲלֵיהֶם, הֵנְנוּ בְּכָל הַהוֹפְעָה הַרוּחָנִית שְׂאֵנוּ כֹּל-כֵּךְ שׁוֹקֵקִים לָהּ, מִשְׁתּוֹקֵקִים לְאֲמוּצָם, לְכַח הַחַיִּים הַחֲטוּב וְהַגְּבוּשׁ, הָאֵיךְ וְהַמּוֹצֵק, שְׁשִׁכּוֹ בְּקֶרֶבָם, וּמִתּוֹךְ תְּשׁוּקָה זו, כַּחַנּוּ הַרוּחָנִי מִתְאַמֵּץ וְכַח-גְּבוּרָתָנוּ מִתְעַדֵּן, וְאוֹתָנוּ הַנְּשָׁמוֹת הַחֲזָקוֹת חוֹזְרוֹת לְחֵירוֹת בְּנוֹ כִּימֵי עוֹלָם.
11. פלא יועץ קנאה עמי תקט
...שיאמין באמונה שלמה שאין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואפילו אם היה הוא יחיד בעולם לא יעדיף להרוויח יותר ממה שגזור עליו. ואם יתווספו סוחרים כמותו לאלפים ולרבבות לא יחסר ממה שקצוב לו.
12. רבינו בחיי על במדבר הקדמה לפרשת בשלח
סוס מוכן ליום מלחמה ולה' התשועה:
שלמה המלך ע"ה יזהיר כל אדם בכתוב הזה (משלי כא) שיעשה כל דבר שיצטרך לעשות וברוך הטבע כל מה שבכתו, ושימסור השאר בידי שמים, כי הנס אינו חל אלא בחסרון הטבע, ועיקר יצירת האדם בנוי על מדת הטבע, ועל כן יצטרך שיעשה האדם